

TIBBİ DEONTOLOJİ TÜZÜĞÜ

(Karar Sayısı:4/12578 Kabul Tarihi:13.1.1960
Resmi Gazete:19.2.1960)

Madde:1-Tabip ve diş tabiplerinin, deontoloji bakımından riayetle mükellef oldukları kaide ve esaslar bu Nizamnamede gösterilmiştir.

6023 Sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 7'nci maddesi mucibince tabip odalarına kayıtlı bulunan tabip ve diş tabipleri bu Nizamname hükümlerine tabidirler.

BİRİNCİ KISIM

UMUMİ KAİDE VE ESASLAR

Madde:2-Tabip ve diş tabibinin başta gelen vazifesi, **insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir.**

Tabip ve diş tabibi; hastanın cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlaki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevki ne olursa olsun, **muayene ve tedavi hususunda azami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir.**

Madde:3-Tabip, vazifesi ve ihtisası ne olursa olsun gerekli bakımın sağlanmadığı **acil vakalarda mücbir sebep olmadıkça, ilk yardımda bulunur.**

Diş tabibi de, kendi sahasında, aynı mükellefiyete tabidir.

Madde:4-Tabip ve diş tabibi, meslek ve sanatının icrası vesilesiyle muttali olduğu **sırları, kanuni mecburiyet olmadıkça ifşa edemez.**

Tıbbi toplantılarda takdim edilen veya yayınlarda bahis konusu olan vakalarda, hastanın hüviyeti açıklanamaz.

Madde:5-Sağlık müesseselerinde tatbik olunan usul ve kaideler mahfuz olmak üzere, hasta; **tabibini ve diş tabibini serbestçe seçer.**

Madde:6-Tabip ve diş tabibi, sanat ve mesleğini icra ederken, **hiçbir tesir ve nüfuza kapılmaksızın**, vicdani ve mesleki kanaatına göre hareket eder.

Tabip ve diş tabibi, tatbik edeceği **tedaviyi tayinde serbesttir.**

Madde:7-Tabip ve diş tabibi sanat ve mesleğinin icrası dışında dahi olsa **meslek ahlak ve adabı ile telif** edilemeyen hareketlerden kaçınır.

Madde:8-Tabiplik ve diş tabipliği mesleklerine ve tedavi müesseselerine, **ticari bir veğhe verilemez.**

Tabip ve diş tabibi yapacağı yayınlarda tababet mesleğinin Őerefini stn tutmaya mecbur olup, her ne suretle olursa olsun, yazılarında **kendi reklamını yapamaz.**

Tabip ve diş tabibi, gazetelerde ve diğer neşir vasıtalarında, **reklam mahiyetinde teşekkür ilanları yazdıramaz.**

Madde:9-Tabip ve diş tabibi, gazete ve sair neşir vasıtaları ile yapacağı ilanlarda ve reğete kağıtlarında, ancak ad ve soyadı ile adresini, Tababet İhtisas Nizamnamesine göre kabul edilmiş olan ihtisas Őubesini, akademik ünvanını ve muayene gün ve saatlerini yazabilir.

Muayenehane kapılarına veya binaların dışına asılacak tabelaların ebadı ve adedi, mahalli tabip odaları tarafından tesbit edilebilir. Tabipler ve diş tabipleri, tabip odalarının bu husustaki kararlarına riayet etmekle mükelleftirler.

Tabelalarda en çok iki renk kullanılabilir. Işık verici vasıtalarla tabelaları süslemek yasaktır.

Madde:10-Araştırma yapmakta olan tabip ve diş tabibi, bulduğu teşhis ve tedavi usulünü yeter derecede tecrübe ederek faydalı olduğuna veya zararlı neticeler tevlit etmeyeveğine kanaat getirirmedike, tatbik veya tavsiye edemez. Ancak, yeter derecede tecrübe edilmemiş olan yeni bir keşfin tatbikatı sırasında alınacak tedbirler hakkında ilgililerin dikkatini celbetmek ve henüz tecrübe saflasında olduğunu ilave etmek Şartı ile bu keşfi tavsiye edebilir.

Bir keşif hakkında yanlış kanaat uyandıracak ifadeler kullanılması yasaktır.

Madde:11-Tecrübe maksadı ile insanlar üzerinde hiçbir cerrahi müdahale yapılamayacağı gibi aynı maksatla, kimyevi, fiziki veya biyolojik Őekilde herhangi bir tedavi de tatbik edilemez.

Klasik metodların bir hastaya fayda vermeyeveği klinik veya laboratuvar muayeneleri neticesinde sabit olduğu takdirde daha önce, mutat tecrübe hayvanları üzerinde kafi derecede denenmek suretiyle faydalı tesirleri anlaşılmış olan bir tedavi usulünün tatbiki caizdir. Őu kadar ki, **tedavinin tatbik edilebilmesi için hastaya faydalı olacağının ve muvaffakiyet elde edilmemesi halinde ise mutat tedavi usullerinden daha elverişsiz bir netice alınmayacağının muhtemel bulunması Şarttır.**

Evvelce tecrübe edilmiş olmamakla beraber, zarar vermesine ihtimal bulunmayan ve hastayı kurtarması kati görülen bir müdahale yapılabilir.

Madde:12-Tabip ve dış tabiplerinin;

A)Hastalara, herhangi bir suretle olursa olsun, **haksız bir menfaat teminini istihdaf eden fiil ve hareketlerde bulunmaları,**

B)Birbirlerine, muayene ve tedavi için hasta göndermeleri mukabilinde **ücret alıp vermeleri,**

C)Kendilerine hasta temini maksadıyla, eczacı, yardımcı tıbbi personel ve diğer **herhangi bir şahsa tavassut ücreti ödemeleri,**

D)**Şahsi bir menfaat düşüncesi** veya gayrimeşru bir gaye ile ilaç, tıbbi alet veya vasıtalar tavsiye etmeleri yahut **sağlık müesseselerine hasta sevk etmeleri veya yatırmaları,**

E)Muayene ve tedavi ücretinin tesbiti ve bunun ödenmesi hususunda, **üçüncü şahısların tavassutunu** kabul etmeleri; caiz değildir.

İKİNCİ KISIM

Meslektaşların Hastaları ile Münasebetleri

Madde:13-Tabip ve dış tabibi, ilmi icaplara uygun olarak teşhis koyar ve gereken tedaviyi tatbik eder. Bu faaliyetlerinin mutlak surette şifa ile neticelenmemesinden dolayı, deontoloji bakımından muaheze edilemez.

Tababet prensip ve kaidelerine aykırı veya aldatıcı mahiyette teşhis ve tedavi yasaktır.

Tabip ve dış tabibi, teşhis, tedavi veya korunmak gayesi olmaksızın hastanın arzusuna uyararak veya diğer sebeplerle, **akli veya bedeni mukavemetini azaltacak herhangi bir şey yapamaz.**

Madde:14-Tabip ve dış tabibi, hastaların vaziyetinin icabettirdiği sıhhi ihtimamı gösterir. **Hastanın hayatını kurtarmak ve sıhhatini korumak mümkün olmadığı takdirde dahi, ıstırabını azaltmaya veya dindirmeye çalışmakla mükelleftir.**

Tabip ve dış tabibi, hastasına **ümit vererek teselli eder.** Hastanın maneviyatı üzerinde fena tesir yapmak suretiyle hastalığın artması ihtimali bulunmadığı takdirde, teşhise göre alınması gereken tedbirlerin hastaya açıkça söylenmesi lazımdır. Ancak, hastalığın **vahim görülen akibet ve seyrinin saklanması uygundur.**

Meş'um bir pronostik hastanın kendisine çok büyük bir ihtiyatla ihsas edilebilir. Hasta tarafından; böyle bir pronostiğin ailesine açıklanmaması

istenilmemiş veya açıklanacağı şahıs tayin olunmamış ise, **durum ailesine bildirilir.**

Madde:15-Hastaya bakmak üzere bir aile nezdine veya herhangi bir müesseseye çağrılan tabip, korunmayı da sağlamaya çalışır. Tabip, hastalara ve onlarla birlikte yaşayanlara, kendilerine ve muhitlerine karşı mesuliyetlerini bildirir.

Tabip icabında, tedaviye devamı reddetmek pahasına da olsa, hijyen ve korunma kaidelerine riayeti temin için gayret sarfeder.

Madde:16-Tabip ve dış tabibi bir kimsenin sıhhi durumu hakkında, ilmi metodları tatbik suretiyle bizzat yaptığı muayene neticesinde edindiği vicdani ve fenni kanaata ve şahsi müşahadesine göre **rapor** verir.

Hususi bir maksatla veya hatır için rapor veya herhangi bir vesika verilemez.

Madde:17-Tabip ve dış tabibi, **hastanın hususi ve ailevi işlerine karışamaz.** Ancak, hayati ehemmiyeti haiz bulunan veya sağlık bakımından zaruri görülen hallerde, mümkün olan kolaylığı ve manevi yardımı sağlar.

Madde:18-Tabip ve dış tabibi, acil yardım, resmi veya insani vazifenin ifası halleri hariç olmak üzere, **mesleki veya şahsi sebeplerle hastaya bakmayı reddedebilir.**

Madde:19-Tabip ve dış tabibi mesleki veya şahsi sebeplerle, **tedaviyi bitirmeden hastasını bırakabilir.**

Ancak, bu gibi hallerde, diğer bir meslektaşın tedavi veya müdahalesine imkan verecek zamanı evvelden hesaplayarak hastayı vaktinde haberdar etmesi şarttır. Hastanın bırakılması halinde, hayatının tehlikeye düşmesi veya sıhhatinin zarara uğraması muhtemel ise, diğer bir meslektaş temin edilmedikçe, **hastayı terkedemez.**

Hastayı bu suretle terkeden tabip veya dış tabibi, lüzum gördüğü veya hasta tarafından talep edildiği takdirde, tedavi zamanına ait müşahade notlarını verir.

Madde:20-Tabip ve dış tabibi, **faydasızlığını bildiği bir ilacı, hastaya veremez.** Ancak, esaslı bir tedavi yapılması mümkün olmayan hallerde, teselli bakımından bazı ilaçlar tavsiye edebilir.

Mali vaziyetleri müsait olmayan hastalara, mutlak zaruret olmadıkçı pahalı teselli ilaçları verilmesi caiz değildir.

Tabip ve diş tabibi, **hastaya lüzumsuz ve fuzuli masraflar yaptırmayacağı gibi faydası olmayacağını ve hastanın mali kudretinin kafi gelmeyeceğini bildiği bir tedaviyi tavsiye edemez.**

Madde:21-Başkalarının yardımı ile yapılacak cerrahi ameliyeler ile diğer tedavilerde, operatör, müdavi tabip ve diş tabibi, beraber çalışacağı elemanları seçmekte serbesttir.

Götürü ücret şartı müstesna olmak üzere, yardımcı tıbbi personelin ücretleri hasta tarafından ödenir.

Hasta tarafından çağrılmamış olan müdavi tabip veya diş tabibi, ameliyatta hazır bulunmaktan dolayı ayrıca ücret isteyemez.

Umumi, mülhak ve hususi bütçeli daireler ile belediyelere, iktisadi devlet teşekküllerine veya bunlara bağlı müesseselere ait sağlık tesislerinde olan usul ve esaslar mahfuzdur.

Madde:22-Ananın hayatını kurtarmak için yegane çare teşkil ettiği takdirde avortman yapılması caizdir. Ciddi bir tehlikede bulunan ananın hayatı, cerrahi müdahaleyi veya gebeliğe son verebilecek bir tedaviyi zaruri kılıyorsa, hastalığın taallük ettiği tıp şubesinde mütehassis iki tabibin ve bu iki mütehassis temin edilemediği takdirde iki tabibin objektif ve kati delillere dayanan raporları alınmadıkça bu müdahale veya tedavi yapılamaz. Bu raporların aslı müdahaleyi veya tedaviyi yapan tabip tarafından muhafaza olunur ve kendisi tarafından tasdikli ve hastanın ismini ihtiva etmeyen bir örneği, mensup olduğu tabip odasına taahhütlü olarak gönderilir.

Raporun tasdik şerhinde, avortmanın yapıldığı tarih ve mahal gösterilir.

Ağır ve acil vakalarda, yukarıki fıkra mücibince tabip raporu alınması mümkün olmadığı takdirde, tabip re'sen hareket eder ve keyfiyeti derhal taahhütlü bir mektupla mensup olduğu tabip odasına bildirir.

Avortmanlarda, hastanın ve varsa veli veya vasisinin yazılı olarak muvafakatının alınması şarttır.

Bu Nizamnamenin yirmibirinci maddesinde yazılı sağlık tesislerinde yapılacak avortmanlarda bu tesislerde cari olan usul ve esaslar mahfuzdur.

Madde:23-Güç doğumlarda tabip, anayı ve çocuğu kurtarmaya gayret eder.

Bu gibi hallerde tabip, **ailevi mülahazalara vesair tesirlere kapılmaksızın, ilmin ve fennin icaplarını yerine getirir.**

Madde:24-Hasta, konsültasyon yapılmasını arzu ederse, müdavi tabip veya diş tabibi bu talebi kabul eder.

Müdavi tabip veya diş tabibi, konsültasyon yapılmasına lüzum gördüğü takdirde, keyfiyeti hastaya bildirir. Bu teklifin kabul edilmemesi halinde, müdavi tabip veya diş tabibi, hastasını bırakabilir.

Bu Nizamnamesinin yirmibirinci maddesinde yazılı sağlık tesislerinde, konsültasyonun hangi hallerde ve ne suretle yapılacağı, hastaneler talimatnamelerinde gösterilir.

Madde:25-Konsültasyonlarda münakaşa ve müşaverele hasta ile etrafındakilerin duyup anlayamayacakları şekilde yapılır.

Münakaşa ve müşavere esnasında, meslek vekarının muhafaza edilmesine dikkat olunur.

Konsültasyona iştirak eden tabip veya diş tabibinin, bir meslektaşı himaye maksadı ile veya başka bir hissi sebeple, lüzumsuz medihlerden kaçınarak, kanaatını açıkca söylemesi lazımdır.

Madde:26-Konsültasyonda varılan neticeler, bir konsültasyon zaptı ile tespit ve bu zabıt müştereken imza olunur.

Konsültasyon neticesi, ayrıca en yaşlı tabip veya diş tabibi tarafından hastaya bildirilir. Netice bildirilirken, hastanın veya yakınlarının maneviyatını bozacak veya kendilerini tereddüt ve şüpheye düşürecek müphem ve imalı sözler sarfedilmesi caiz değildir.

Madde:27-Konsültan tabip veya diş tabibi, yapılan tedaviyi uygun görmediği takdirde, kanaatini konsültasyon zaptına yazmakla iktifa eder. Yapılan tedaviye müdahalede bulunamaz.

Madde:28-Konsültan tabip veya diş tabibi ile müdavi tabibin kanaatleri arasında aykırılık hasıl olur ve hasta konsültan tabip veya diş tabibinin kanaatini tercih eder ise, müdavi tabip kendi görüşünde ısrar ettiği takdirde hastayı terkedebilir.

Madde:29-Konsültan tabip veya diş tabibi, hastanın ısrarlı talebi olmadıkça, hastayı tedavi edemez.

Konsültan tabip veya diş tabibinin, konsültasyonu icabettirmiş olan hastalığın devamı müddetince, müdavi tabibin muvafakatı olmadan hastanın yanına, **aynı hastalık için mesleki bir maksatla sonradan girmesi caiz değildir.**

Madde:30-Yapılan konsültasyonda her tabip veya diş tabibi, ücretini ayrı ayrı alır. **Ücretin, bir elden alınarak taksimi caiz değildir.**

Konsültasyon, müdavi tabibe, konsültan tabip veya dış tabibi gibi, ücret almak hakkını verir.

Madde:31-Asgari ücret tarifesi tatbik olunan yerlerde, tabip veya dış tabibi, rekabet veya propaganda maksadı ile tarifede yazılı asgari miktardan aşağı ücret kabul edemez.

Madde:32-Tabip ve dış tabibinin,**kendi meslektaşları ile bunların bakmakla mükellef oldukları usul ve furuunun ve karı veya kocalarının muayene ve tedavileri için ücret almaması uygundur.** Bu hallerde, zaruri masraflarını isteyebilir.

Madde:33-Her çeşit cerrahi müdahale, doğum, fizikoterapi, radyoterapi, dış tababeti tedavileri ve tabibin sıkı nezaretini gerektiren sürekli kürler için hastalardan maktu bir ücret istenebilir.

Bir kür evinde veya bakım tedavi müessesesinde, tedavi için maktu bir ücret alınabilir.

Diğer hallerde **maktu ücretle hasta tedavisi yapılamaz.**

Bu Nizamnamenin yirmibirinci maddesinde yazılı sağlık tesislerinde cari olan usul ve esaslar mahfuzdur.

Madde:34-Götürü ücret alınması caiz olan hallerde, tedavi tamamlanmadan herhangi bir sebeple bırakılırsa, müdavi tabip o zamana kadar sarfettiği mesai ile masraflarına tekabül eden ücreti alır ve peşin ücret almış ise bakiyesini iade eder.

Madde:35-Acil vakalarda müdahale eden tabip veya dış tabibi, bu müdahaleden dolayı ücretini sonradan isteyebilir.

Madde:36-Bu Nizamnamenin yirmibirinci maddesinde yazılı sağlık tesislerinde çalışan tabip ve dış tabibi, bu daire ve müesseselere ait sağlık kurullarına başvurmuş olan hastaları muayenehane veya laboratuvarına celbederek ücretle tedavi edilemez.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Meslektaşların Birbiri ile ve Paramedikal Meslek Mensupları ile Münasebetleri

Madde:37-Tabip ve dış tabipleri, kendi aralarında iyi meslektaşlık münasebetlerini idame ettirmeli ve manevi bakımdan birbirine yardım etmelidirler. Meslekle ilgili anlaşmazlıklarını, evvela kendi aralarında halletmeye çalışmalı ve bunda muvaffak olamadıkları takdirde mensup oldukları tabip odalarına haber vermelidirler.

Madde:38-Tabip ve diř tabibi, meslektařlarını zemmedemeyeceđi gibi onları küçük dūřürecek diđer tavır ve hareketlerde de bulunamaz.

Tabip ve diş tabibi herhangi bir şahsın haysiyet kırıcı hücumlarına karşı meslekdaşlarını korur.

Madde:39-Tabip ve diş tabibi, meslektaşlarının hastalarını elde etmeye matuf hareket ve teşebbüslerde bulunamaz.

Madde:40-Tabip ve diş tabibi, paramedikal meslek mensupları ile mesleki münasebetlerinde, onların bağımsızlığını ihlal etmemeli, kendilerine nezaket göstermeli, onları hastalarına karşı müşkül bir duruma koyabilecek hareketlerinden sakınmalıdır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Madde:41-Tabip odaları her yıl Ocak ayı başında, odalarda kayıtlı bulunan tabip ve diş tabiplerinin ad ve soyadları ile ihtisas ve adreslerini gösteren levhayı hazırlamakla mükelleftir.

Madde:42-Muayenehane veya laboratuvar açan tabip ve diş tabibi, hasta kabulüne veya laboratuvarda faaliyete başladığı tarihten ve muayenehane veya laboratuvarını kapatması veya nakletmesi halinde de, kapatma veya naklin vuku bulduğu tarihten itibaren en çok bir hafta içinde, keyfiyeti, yazılı olarak mensup olduğu tabip odasına bildirir.

Madde:43-Tabip ve diş tabibi, muayenehane veya laboratuvarında kendi namına diğer bir meslektaşi çalıştıramaz. Ancak, muvakkat bir müddet için bizzat bulunmadığı takdirde diğer bir meslektaşi yerine bırakabilir. Bu müddet bir aydan fazla devam ederse, mensup olduğu tabip odasını haberdar eder.

Madde:44-Tabip ve diş tabipleri, bu Nizamname hükümlerine aykırı hareket ettikleri takdirde, 6023 sayılı Türk Tabipleri Birliği Kanunu'nun 30'uncu maddesine tevfikan mensup oldukları Tabip Odaları İdare Heyetleri tarafından Haysiyet Divanına sevk edilirler.

Tabip ve diş tabiplerinin inzibati ceza ile tecziye edilmeleri, haklarında ayrıca hukuki veya cezai takibat yapılmasına mani değildir.

Muvakkat Madde:Bu Nizamname hükümleri, sanatlarını icra eden permili dişçiler hakkında da tatbik olunur.

Madde:45-6023 Sayılı Kanununun 50'uncu maddesinin (g) bendine müsteniden hazırlanmış ve şürayı Devletçe tetkik edilmiş olan bu

Nizamname hükümleri, Resmi Gazete ile neşri tarihinden iki ay sonra yürürlüğe girer.

Madde:46-Bu Nizamname hükümleri icraya, Adliye ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekilleri memurdur.